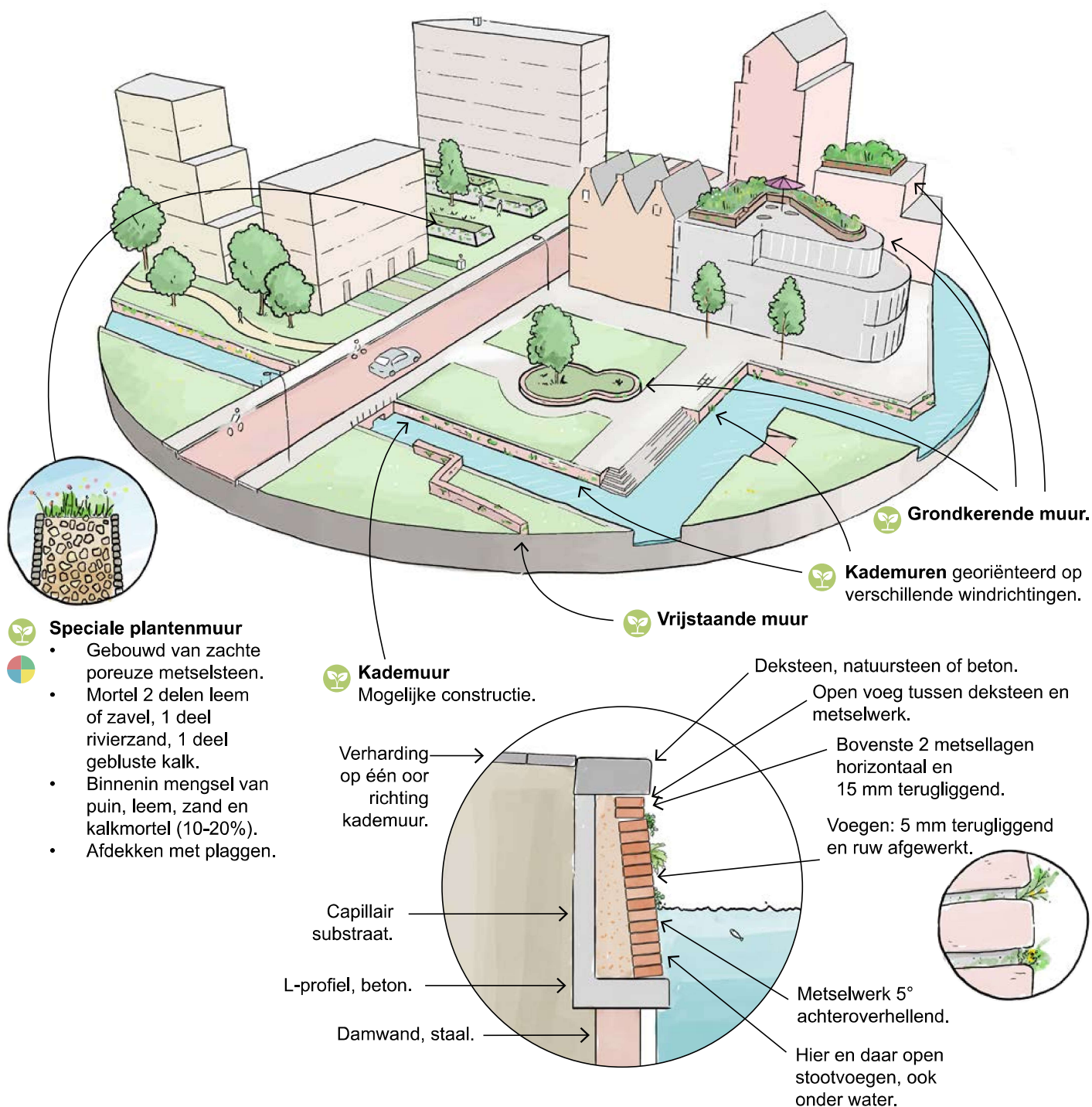

Muurplanten

Deze van nature rotsbewoners vinden tussen de voegen van oude verweerde muren op onze menselijke bouwwerken een alternatief plekje waar ze zich kunnen vestigen. Op gracht- en kademuren, in waterputten, tot aan oude tuinmuren. Zelfs op jonge kades als in Vathorst, als er bij het ontwerp rekening wordt gehouden met de voorwaarden voor muurplanten.

Versie 2 07 2024

Groeiplaats

Voedsel

Verbinding

Variatie

Veiligheid

Muurplanten

We hebben een selectie van muurplanten gemaakt, die staan voor de hele groep muurplanten. Dit zijn de steenbreekvaren, muurvaren, tongvaren, gele helmbloem en muurleeuwenbek. De eerste twee groeien bijna alleen op muren, de laatste drie worden ook vaak in tuinen geplant, maar groeien toch ook echt op muren.

Groeiplaatsen

Muurplanten groeien vooral op kalkrijke, meestal vochtige muren. Kalkrijk door gebruik van kalkstenen of metselstenen met een kalkmortel. Portlandcement is erg basisch en hard, het duurt lang voor daar muurplanten op kunnen groeien.

Kademuren, keermuren of dikke vrijstaande muren zijn het meest geschikt voor muurplanten. Ook zijn er mogelijkheden in gemetselde waterputten of door speciale plantenmuren te maken in nieuwe gebouwen (bijvoorbeeld bij een regenwaterafvoer).

Kademuren

Doordat kademuren met de voeten in het water staan, zijn ze vaak vochtig en daardoor geschikt (te maken) voor muurplanten. Bijvoorbeeld door:

- de muren te metselen met kalkmortel (1 deel gebluste kalk, 2 delen scherp zand) of traskalkmortel (8 delen kalk, 16 delen zand, 1 deel tras).
- Als constructieve sterkte van het metselwerk belangrijk is, alleen de voorste 3 cm navoegen met kalkmortel, de rest met modern cement.
- Voegwerk 5 mm laten terugliggen t.o.v. stenen en ruw afwerken.
- Kademuur 5° achterover laten hellen.
- Kademuur bij voorkeur naast wegverharding.
- Eventueel extra gemetselde muur vóór betonnen of stalen keermuur. Dan bij voorkeur tussen de keermuur en het metselwerk een materiaal toepassen dat water uit de watergang opzuigt (capillair substraat). Dan onder water elke meter een open stootvoeg toepassen.
- Muren vooral oriënteren tussen noordwest en noordoost, maar alle windrichtingen zijn geschikt.

Keermuren en dikke vrijstaande muren

Grondkerende muren en dikke vrijstaande muren zijn ook geschikt te maken voor muurplanten. Voor het metselwerk geldt hetzelfde als voor kademuren.

Voor muren waar de constructieve sterkte minder van belang zijn kan leem of zachte klei aan het mortelmengsel toegevoegd worden om het metselwerk zachter te maken (bijvoorbeeld 2 delen leem, 1 deel

zand en 1 deel gebluste kalk). Gebruik bij voorkeur poreuze metselstenen. Vul bij vrijstaande plantenmuren de ruimte tussen het metselwerk op met een grof gemengd mengsel van poreuze steenbrokken, zand, leem en gebluste kalk. Dek af met plaggen.

Voedsel

De mineralen en zouten uit de steen en metselmortel, en uit afstromend (regen)water zijn voldoende als voedsel voor muurplanten. Bemesten is nadelig voor muurplanten. Ook mest vanaf naastgelegen oppervlakken is ongunstig.

Verbinding

Voor muurplanten geschikte muren liggen bij voorkeur binnen 1 km van een andere groeiplaats van muurplanten.

Variatie

Zorg voor een variatie in oriëntatie van de muren. Noordgerichte muren zijn vaak vochtiger, waar veel muurplanten van houden. Sommige muurplanten hebben juist graag warme, vrij droge muren.

Veiligheid

Het is belangrijk om planten te ontzien bij schoonmaakwerkzaamheden en bij herstel van voegwerk zoveel mogelijk te werken met niet te harde, kalkhoudende mortel.

Meer informatie

Uitgebreid onderzoek naar mortelsamenstellingen, steensoorten en constructies voor muurplanten is gedaan in het project [Green Quays](#).

Informatie over onderhoud van muren met muurplanten: [Beschermde muurplanten](#) (B. Maes & H. Krüse)